

Tento informačný list bol vypracovaný v spolupráci s **Radou notárov EÚ (CNUE)**.

1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?

Podľa článku 418 občianskeho zákonníka (*Civillikums*) je závet jednostranný právny úkon, ktorý spísala osoba pre prípad svojej smrti s ohľadom na svoj majetok, časť svojho majetku alebo jednotlivé položky svojho majetku a práv. Podľa článku 420 občianskeho zákonníka môže závet spísať každá osoba s výnimkou maloletých osôb. Maloleté osoby, ktoré dosiahli vek 16 rokov, môžu spísať závet týkajúci sa ich nezávislého majetku (článok 195 občianskeho zákonníka). Závet môžu spísať aj osoby v opatrovníctve. Podľa článku 421 občianskeho zákonníka však osoby, ktoré nie sú schopné vyjadriť svoj zámer, nemôžu spísať závet.

V občianskom zákonníku sa stanovuje, že závet je podľa svojej formy buď verejný alebo súkromný.

Verejný závet sa vyhotovuje pred notárom alebo súdom. Verejný závet sa musí vyhotoviť v prítomnosti závetcu. Za originál verejného závetu sa považuje ten, ktorý sa zapíše do registra dokumentov notára alebo konzula, alebo do registra závetov na súde. Závetca dostane kópiu závetu po podpísaní originálu. Pokiaľ ide o súkromné závet, aby takýto závet nadobudol platnosť, podľa článkov 445 a 446 občianskeho zákonníka je potrebná záruka, že bol vypracovaný závetcom a že správne odráža jeho poslednú vôľu. Súkromné závet sa vyhotovujú písomne. Celý závet musí vlastnoručne spísať a podpísať závetca.

Podľa článku 604 občianskeho zákonníka môžu dve alebo viacero osôb spísať spoločný recipročný závet (*savstarpējs testaments*), ktorým sa v jednej listine vzájomne ustanovia ako dedičia. Ak však je v takomto závete ustanovenie jednej osoby za dediča podmienené tým, že ustanovenie druhej osoby za dediča musí existovať a musí byť platné, takže obe ustanovenia platia len zároveň, ide o spoločný vzájomný závet (*korrespektīvs testaments*).

Podľa článku 639 občianskeho zákonníka sa zmluvné dedičstvo ustanovuje dohodou, podľa ktorej jedna strana udeľuje práva k svojmu dedičstvu alebo jeho časti inej strane alebo viacerým stranám si navzájom udeľuje takéto práva. Tento druh zmluvy sa nazýva dedičská zmluva. V dedičskej zmluve môže jedna strana takisto udeliť odkaz inej strane alebo tretej osobe. V dedičskej zmluve nie je povolené vylúčenie z dedičstva.

2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako

Ak sa vyhotoví právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti ako verejný dokument (notárska listina, závet osvedčený súdom), zapíše sa do verejného registra závetov. Právne úkony nakladania s majetkom pre prípad smrti, ktoré sa vyhotovujú súkromne, sa nezapisujú do registra, pokiaľ sa neodovzdali do úschovy certifikovanému notárovi alebo súdu.

3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?

Závetca môže slobodne ustanoviť, ako sa má s celou jeho pozostalosťou nakladať v prípade jeho smrti za podmienky, že osobám oprávneným na povinný dedičský podiel sa odkáže tento povinný dedičský podiel. Osoby oprávnené na povinný dedičský podiel majú právo uplatňovať si nárok na prechod povinného dedičského podielu len v peňažnej forme.

4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?

Podľa občianskeho zákonníka sú oprávnení dediť manželia, najbližší príbuzní a adoptované deti.

Adoptované dieťa a jeho potomkovia dedia od adoptívneho rodiča alebo jeho príbuzných. Potomkovia adoptovaného dieťaťa dedia po adoptovanom dieťati, rovnako ako adoptívny rodič alebo jeho príbuzní. Dedič z nižšej dedičskej skupiny nededí, ak dedič z vyššej dedičskej skupiny vyjadril svoj úmysel dediť. Manžel dedí spolu s dedičom z prvej, druhej alebo tretej dedičskej skupiny. Ak manžel dedí spolu s dedičom z prvej dedičskej skupiny, dostane rovnaký podiel ako potomok, ak je potomkov, ktorí vyjadrili úmysel dediť, menej ako štyria. Ak existujú štyria alebo viacerí potomkovia, ktorí vyjadrili úmysel dediť, manžel zdedí jednu štvrtinu. Ak manžel dedí spolu s dedičmi z druhej alebo tretej dedičskej skupiny, dostane polovicu dedičstva. Ak neexistujú žiadni dedičia z prvej, druhej alebo tretej skupiny, alebo ak nevyjadrili úmysel dediť, manžel dostane celé dedičstvo.

Najbližší príbuzní poručiťľa dedia v osobitnom poradí, ktoré je sčasti založené na druhu príbuzenstva a sčasti na stupni príbuzenského vzťahu. Na účely dedičskej postupnosti možno osoby oprávnené dediť zo zákona zaradiť do štyroch osobitných skupín:

do prvej skupiny, bez ohľadu na stupeň príbuzenstva, patria všetci potomkovia poručiťľa, medzi ktorými (na jednej strane) a poručiťľom (na druhej strane) nie sú žiadni iní potomkovia, ktorí by mali oprávnenie dediť;

do druhej skupiny patria predkovia v najbližšom príbuzenskom vzťahu k poručiťľovi, ako aj vlastní súrodenci poručiťľa a deti vlastných súrodencov, ktorí zomreli skôr ako poručiťľ;

do tretej skupiny patria nevlastní súrodenci poručiťľa, ako aj deti nevlastných súrodencov, ktorí zomreli skôr ako poručiťľ;

do štvrtej skupiny patria zvyšní najbližší príbuzní z oboch strán bez ohľadu na úplnú alebo čiastočnú príbuznosť.

5 Aký orgán je kompetentný:

5.1 v dedičských veciach?

Certifikovaný notár (*zvērināts notārs*).

5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?

Certifikovaný notár

5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?

Certifikovaný notár

5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?

Certifikovaný notár

6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)

Po otvorení dedičstva musí dedič vyjadriť svoj úmysel prijať dedičstvo predložením žiadosti o dedičstvo certifikovanému notárovi. Certifikovaný notár začne dedičské konanie, ohlásí otvorenie dedičstva, identifikuje osoby oprávnené dediť a vystaví dedičské osvedčenie.

Ak sa dedičstvo uskutoční na základe právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, úkon sa musí predložiť certifikovanému notárovi, ktorý si ho prečíta a uzná nadobudnutie jeho platnosti v súlade s právnymi predpismi. Aj v tomto prípade musí dedič vyjadriť svoj úmysel prijať dedičstvo. V osvedčení o dedičstve sa uvádzajú aj odkazovníci.

V lotyšských právnych predpisoch sa nestanovuje likvidácia a rozdelenie majetku poručiteľa. Ustanovenie tohto druhu môže spísať závetca v právnom úkone nakladania s majetkom, ale nejde o bežný prípad. Po tom ako certifikovaný notár potvrdí oprávnených dedičov, dedičia môžu zostať spoluvlastníkmi zdedeného majetku alebo si dedičstvo môžu rozdeliť uzavretím zmluvy o rozdelení dedičstva. Ak si len niektorí z dedičov prajú rozdeliť dedičstvo, zatiaľ čo ostatní s tým nesúhlasia, strany, ktoré si prajú rozdelenie dedičstva, môžu vec predložiť na súd.

Jediný prípad, v ktorom zákon umožňuje predaj majetku poručiteľa, je ten, keď neexistujú žiadni dedičia a majetok sa považuje za odúmrt' (*bona vacantia*), ktorá prípadne štátu. Ak existujú veritelia, majetok predá na aukcii súdny exekútor. Ak neexistujú žiadni veritelia, štátny daňový úrad prijme rozhodnutie o nakladaní s majetkom.

7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkazovníkom?

Ak bol osobe odkázaný len individuálny predmet dedičstva namiesto celého dedičstva alebo podielu na celkovom dedičstve, takýto predmet sa nazýva odkaz a osoba, ktorej bol odkázaný, sa nazýva odkazovník (článok 500 občianskeho zákonníka).

Odkazovník musí certifikovanému notárovi predložiť žiadosť o odkaz. Ak existuje právny úkon na nakladanie s majetkom, aj ten sa musí predložiť certifikovanému notárovi, ktorý ho prečíta. Certifikovaný notár vystaví dedičom a odkazovníkom osvedčenie o dedičstve po uplynutí lehoty na prijatie dedičstva určeného notárom (aspoň 3 mesiace) alebo podľa občianskeho zákonníka (jeden rok po otvorení dedičstva alebo po tom, ako sa o otvorení dedičstva oprávnení dedičia a odkazovníci dozvedeli).

8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?

V občianskom zákonníku sa stanovuje, že po prijatí a získaní dedičstva prechádzajú na dediča všetky práva a povinnosti poručiteľa, okrem práv a povinností ktoré zanikajú smrťou. Dedičia zodpovedajú za dlhy poručiteľa aj svojím vlastným majetkom, ak je zdedený majetok nedostačujúci. Dedič, ktorý prijal dedičstvo so súpisom (*ar inventāra tiesību*), zodpovedá za dlhy poručiteľa a iné pohľadávky voči nemu len do rozsahu dedičstva.

9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľností?

Osvedčenie o dedičstve a žiadosť o zápis sa predkladajú katastrálnemu úradu.

9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadostí? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadostí, aké kroky treba podniknúť?

Menovať možno tieto osoby:

po otvorení dedičstva – správcu dedičstva. Na žiadosť dedičov alebo v niektorých prípadoch stanovených zákonom (napríklad, keď je dedičstvo do veľkej miery zaťažené dlhmi, ak neexistujú dedičia alebo sa s nimi nedá skontaktovať atď.) certifikovaný notár rozhodne o správe dedičstva prostredníctvom osobitnej listiny, ktorá sa odosiela súdu na účely menovania správcu.

Vykonávateľ závetu – uskutočňuje sa za života závetcu pri vyhotovovaní závetu.

9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?

Právoplatný závet sa vykonáva vykonávateľom závetu, ktorý bol na tento účel menovaný buď v samotnom závete alebo prostredníctvom iného špeciálneho závetného nástroja. Ak nebol menovaný vykonávateľ závetu, závet vykoná dedič stanovený v závete. Ak však neexistuje žiadny priamy závetný dedič, závet vykoná správca dedičstva, ktorého vymenoval súd na základe rozhodnutia certifikovaného notára.

9.3 Aké sú právomoci správcu?

Právne postavenie vykonávateľa závetu a obmedzenia jeho práv a povinností sú vymedzené zámerom závetcu, ktorý je vyjadrený v závete. Ak neexistujú žiadne ďalšie pokyny zo strany závetcu, vykonávateľ závetu musí zaistiť len naplnenie a vykonanie poslednej vôle závetcu a zabezpečiť vysporiadanie dedičstva a jeho rozdelenie medzi dedičov a odkazovníkov v rozsahu potrebnom pre tento účel.

Správcovia dedičstva konajú v rámci správy a zastupovania dedičstva nezávisle a v mene dedičstva. Správcovia spravujú dedičstvo s rovnakou starostlivosťou a pozornosťou, ktorú by ako starostliví vlastníci vynakladali pri správe vlastných záležitostí. Počas obdobia správy dedičstva predkladajú správcovia súdu ročné vyhlásenia a po rozdelení majetku medzi dedičov alebo po ukončení správy z iných dôvodov musia vyhotoviť konečné vyhlásenie. Správa a právo správcu konať v mene dedičstva sa ukončia, keď notár vystaví osvedčenie o dedičstve.

10 Aké doklady sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?

Certifikovaný notár vystaví osvedčenie o dedičstve vo forme notárskej listiny. Legitimitu notárskej listiny nemožno spochybniť. Možno ju napadnúť prostredníctvom samostatnej žaloby.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu [spättnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 06/02/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.